

Posudek bakalářské eseje

Kristýna Beránková: „**Kreslení pravou mozkovou hemisférou**“

Praha: FHS UK, 2007

1) Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce

Téma bakalářské práce „Kreslení pravou mozkovou hemisférou“ navrhla autorka samostatně. Vedla jí k tomu obsáhla praxe školitelky takto zaměřeného výtvarného kurzu u a účast v kurzu Vizualizace myšlení vypisovaném na fakultě humanitních studií. Kurz vizualizace myšlení se totiž pokouší naznačit možnosti propojení přístupů fyziologických, psychologických, antropologických, sémiotických a uměleckohistorických při zkoumání tak obsáhlého tématu, jakým je vizuální vnímání a výtvarné vyjadřování. Pisatelka se dále pokusila využít teoretického potenciálu, který jí mohla fakulta humanitních studií poskytnout právě díky nabízené škále vědních oborů. Mezioborovost tématu pak přispívá jak k pozitivům této práce, tak i – především z důvodu omezeného rozsahu bakalářských prací – k některým jeho negativům. Navržené téma mělo obrážet i kritické zhodnocení této metody, učiněné na základě znalosti širě možností vizuální tvorby.

2) Otázka metodičnosti přístupu

Množství přístupů, která se nabízely, i osobní zaujatost metodou samotného kurzu, zdá se, poněkud ztěžovaly udržet patřičný vědecký odstup. Jak jsem již naznačil, formát bakalářské práce se musí nutně dostat do konfliktu s bohatostí tématu. Nicméně detailnější rozvedení neurofyziologických a psychologických otázek by pravděpodobně podpořilo kritičtější postoj k metodě kurzu. Autorka si velmi přijatelně stanovila za prvotní cíl ozřejmit vývojově psychologickou stránku věci – pracuje tu především s pojetím tzv. „krize výtvarného vyjadřování“ kolem desátého roku dítěte –, dále naznačit základní fyziologické, resp. neurofyziologické pozadí vizuálního vnímání a nakonec dostatečně představit vlastní obsah kurzu. Použila pro svou práci relevantní teoretické zdroje (Uždil, Vágnerová, Piaget, Koukolík, Damasio, Slavík). Správně hodnotí pozici perspektivy (Žegin), naznačila zrod a místo znaku v dětském projevu. Na škodu věci však je, myslím, poněkud „propagační“ nastolení průběhu vlastního kurzu. Větší pozornost by si ovšem zasloužila dichotomie vidění okem – vidění mozkem, protože se jedná jen o metaforická použití: oko samo o sobě nevidí, vždy jde o komplexní mentální proces.

Práce má jasné a přehledné členění, autorka postupuje rovnoměrně a čtenářsky srozumitelně.

3) Věcné poznámky

V uspořádání jednotlivých kapitol se mi zdá práce velmi rozmyšleně a úměrně členěna.

Prověření hypotézy o získání lepší schopnosti kreslit paměti rozhodně patří do bloku sledované problematiky. Určitě se tak potvrzuje zaměření samotné metody na zlepšení aktuálního a statického vnímání. Ohled na ohodnocení kurzu vlastními účastníky poněkud od vlastního tématu odbočuje. Práce se poněkud rozbíhá především při reflexi praktické pedagogiky a komunikace s frekventanty kurzu (oddíl Prostředí a osobnost lektora. S. 34.)

V závěru si nejsem jist, jestli lze pro zhodnocení výsledků kurzu použít emocionálně motivované výroky účastníků kurzu. Rozhodně by měla práce pečlivě odstínit práci s takovými konstrukty, jako je např. „promítání na sítnici“ (s. 28).

Poznámka 37 na s. 17 zřejmě unikla pozorné kontrole. Neodhalil jsem však žádné vážné prohřešky ve formálních náležitostech práce.

4) Hodnota pramenů a poznámkového aparátu

Literatura použitá k rozvinutí tématu je vybrána velmi pečlivě, jsou studována relevantní díla z psychologie, pedagogiky, neurofyzologie a vizuálních koncepcí.

Výběr obrazového materiálu pokládám za zdařilý a vcelku průkazný.

Citace z literatury jsou odkazovány vcelku správně, u internetových odkazů chybí datum využití.

Drobné paralelní úvahy jsou zahrnuty do poznámkového aparátu společně s odkazy na literaturu.

Grafická úprava bakalářské práce, myslím, dokonale naplňuje požadované standardy.

5) Jazyková stránka práce

Po jazykové stránce práce nevykazuje žádné patrné nedostatky. Formulace jsou adekvátní a srozumitelné.

6) Závěrečné hodnocení (je celé)

Rád bych práci hodnotil výše, než uvádím v záběru. Rozhodně mohu uvést, že pisatelka pracovala velmi soustavně a samostatně, že si pečlivě připravovala argumentační aparát. Ocenitelná je i odvaha, kterou musela projevit při výběru tématu a zároveň i tvrdošijnost, se kterou své téma musela sledovat. Nejsem si však zcela jist dostatečností odstupu, který se měl k tématu zaujmout. Přesvědčivé reprodukování určitého zobrazovacího kánonu, které, jak autorka správně rozpoznala, záleží na pečlivém rozvíjení vizuální zkušenosti s poměrným umístěním rozlišovacích bodů na statické předloze a jejich umístění na dvojrozměrné průmětně, rozhodně zcela nevyčerpává možnosti tvorby vizuálního znaku. Na druhou stranu je ocenitelný vědecký diskurz, který v práci uplatňuje i jistý rozhled po použitých přístupech. Práce vykazuje dostatečnou metodičnost, je napsána přijatelně odborným jazykem, vcelku správně nakládá s literaturou a pracuje i s vizuálními argumenty, které dostatečně komentuje.

Práci navrhuji k obhajobě, moje hodnocení je 2, 40 bodů.

Aleš Svoboda, vedoucí práce, 11. 6. 2007